

prima instanță: P. Cocitov

dosarul nr.2ra-1339/17

(Judecătoria Soroca)

instanța de apel: S. Procopciuc, A. Garbuz, E. Grumeza

(Curtea de Apel Bălți)

ÎNCHEIERE

19 iulie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul: Svetlana Filincova

Judecătorii : Maria Ghervas, Iurie Bejenaru

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către avocatul Sergiu Barbăneagră în interesele Nataliei Panas,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Tatiane Lozan împotriva Nataliei Panas, intervenientul accesoriu notarul public Radu Boldurescu cu privire la declararea nulității certificatului de moștenitor legal și constatarea acceptării succesiunii,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 07 februarie 2017, prin care a fost respins apelul declarat de către avocatul Sergiu Barbăneagră în interesele Nataliei Panas și menținută hotărârea Judecătoria Soroca din 15 iulie 2016, prin care acțiunea a fost admisă,

c o n s t a t ă :

La data de 28 iulie 2015, Tatiana Lozan a depus cerere de chemare în judecată împotriva Nataliei Panas, intervenientul accesoriu notarul public Radu Boldurescu cu privire la declararea nulității certificatului de moștenitor legal și constatarea acceptării succesiunii.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, că este fiica decedatului Lozan Andrei și nepoata bunelilor Lozan Ivan și Lozan Tatiana, cu care au locuit în gospodăria bunelului înregistrată la OCT Soroca. În această gospodărie s-a născut și a locuit până la sfârșitul anului 2014, când a fost dusă în eroare și forțată de către pârâta Natalia care este sora sa, să plece din această gospodărie.

Esența erorii constă în aceia că familia sa compusă din tatăl Lozan Andrei, după căsătorie neoficială cu mama Muntean Ana a continuat să locuiască în gospodăria bunelului Lozan Ivan. În această gospodărie a locuit cu pârâta Panaș Natalia, împreună cu părinții și bunelul.

La data de 23 decembrie 2009 a decedat bunica Lozan Tatiana, iar la data de 25 ianuarie 2011 a decedat și bunelul Lozan Ivan, după care ea împreună cu sora sa Natalia și cu tatăl Lozan Andrei au rămas să locuiască în gospodăria bunelilor.

La data de 07 august 2012 a decedat și tatăl reclamantei și pârîtei Lozan Andrei, după care a continuat să locuiască cu sora în gospodăria menționată. După moartea tatălui, pârîta Panaș Natalia a mințit-o că tatăl lor înainte de moarte a primit ca moștenire gospodăria de la bunel și i-a lăsat testament pe numele ei, în

baza căreia a acceptat, ca moștenire toată gospodăria pe numele său. În legătură cu aceasta, la sfârșitul anului 2014, a fost alungată din gospodăria menționată, în care a locuit după moartea tatălui.

Astfel, pârâta Panaș Natalia a mințit-o că deține testament de la tatăl lor și astfel numai ea poate pretinde la gospodărie și totodată intenționat și în mod obraznic a tănuit la notar faptul că mai există un succesor, în persoana ei, Lozan Tatiana.

A mai invocat art. 1516 alin. (3) Codul civil, reiterând că după moartea tatălui, ea a continuat să locuiască în gospodăria menționată utilizând-o ca loc de trai, intrând de fapt în posesia patrimoniului succesoral, însă a fost forțată prin eroare de către pârâtă, ca să părăsească gospodăria în litigiu.

Din aceste considerente a hotărât să se adreseze în instanța de judecată pentru apărarea drepturilor sale și intereselor legale.

Prin urmare, solicită Tatiana Lozan, prezentarea copiei documentelor din dosarul notarial cu privire la acumularea actelor și eliberarea certificatului de moștenitor legal nr. 6850 din 28 noiembrie 2014, eliberat de notarul Radu Boldurescu pe numele pârâtei Natalia Panas, prelungirea cu 6 luni termenul acceptării succesiunii rămase după decesul tatălui său Lozan Andrei, de către ea, și de a anula certificatul de moștenitor legal nr. 6850 din 28 noiembrie 2014, eliberat pe numele Nataliei Panaș.

Ulterior, prin cererea din 27 iulie 2015 Tatiana Lozan a solicitat modificarea cerinței de a prelungi cu 6 luni termenul acceptării succesiunii rămase după decesul tatălui Andrei Lozan de către ea, prin cerința de constatare a acceptării succesiunii patrimoniului succesoral, gospodăria amplasată pe str. Miorița 19, după moartea tatălui Lozan Andrei.

Prin hotărârea Judecătorei Soroaca din 15 iulie 2016 acțiunea a fost admisă. A fost declarat nul certificatul de moștenitor legal înregistrat cu nr. 6850 din 28 noiembrie 2014, de notarul public Radu Boldurescu.

A fost constatat faptul acceptării succesiunii de către Tatiana Lozan rămase după decesul lui Andrei Lozan, decedat la 07 august 2012, moștenitor a bunurilor imobile a lui Lozan Ivan, decedat la 25 ianuarie 2011, care a acceptat moștenirea, dar nu și-a legalizat drepturile succesoriale – prin intrarea în posesia bunurilor succesoriale, construcție nr. cadastral 781119.259.01 cu suprafața 60,9m², construcție nr. cadastral 7801119,259.02 cu suprafața de 24,4m.p. și construcție nr. cadastral 7801119.259.04 cu suprafața 9,4m², situate în or. Soroaca, str. Miorița, 19. A fost încasat de la Natalia Panas în beneficiul Tatiane Lozan cheltuielile de judecată, taxa de stat în sumă de 200 lei.

La data de 16 august 2016 avocatul Sergiu Barbăneagră în interesele Nataliei Panas a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe cerând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca fiind neîntemeiată și tardivă.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 07 februarie 2017 a fost respins apelul declarat de către avocatul Sergiu Barbăneagră în interesele Nataliei Panas și menținută hotărârea primei instanțe.

Pentru a decide astfel instanța de apel a stabilit că la data de 08 iulie 2015 Tatiana Lozan a aflat despre faptul că moștenitoarea averii succesoriale, rămase

după decesul lui Lozan Andrei, decedat la 07 august 2012 și a lui Lozan Ivan, decedat la data de 25 ianuarie 2009, când s-a adresat la OCT Soroca pentru a concretiza dacă dreptul de proprietate asupra casei de locuit este înregistrat după sora sa în baza unui testament.

Având în vedere că cererea de chemare în judecată a fost depusă la data de 28 iulie 2015 și ținând cont de prevederile art. 233 alin. (1) Codul civil, instanța de apel a concluzionat că prima instanță corect a stabilit că reclamanta Tatiana Lozan s-a adresat în instanța de judecată în termenul prevăzut lege.

Totodată aplicând prevederile art. 1432 alin (1), 1440 alin. (1), 1516 alin. (2) Codul civil, instanța de apel a reținut drept întemeiate și concluziile primei instanțe cu privire la aceea că prin acțiunile sale, reclamanta/intimata Lozan Tatiana a acceptat tacit masa succesorală a defuncțiilor, intrând de fapt în posesia patrimoniului succesoral, prin acțiuni legate de administrarea, utilizarea acestuia, prin locuirea în gospodăria situată în or. Soroca str. Miorița 19 până la și după decesul tatălui său Lozan Andrei, decedat la data de 07 august 2012 și bunelul Lozan Ivan, decedat la data de 21 ianuarie 2011 prin efectuarea diferitor lucrări de reparație, întreținere, prin achitarea serviciilor de energie electrică.

În acest sens, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău a stabilit că toate acțiunile manifestate de Lozan Tatiana în privința masei succesoriale, indică că aceasta a acceptat succesiunea, comportându-se ca un stăpân și bun proprietar. Or, acest act constituie o acceptare a succesiunii prin intrarea în posesie.

În circumstanțele expuse, instanța de apel, prin prisma normelor aplicabile speței a concluzionat că soluția primei instanțe cu privire la admiterea acțiunii este legală și întemeiată.

La data de 16 mai 2017, avocatul Sergiu Barbăneagră în interesele Nataliei Panas a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, cerând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca fiind neîntemeiată și tardivă.

În motivarea recursului a indicat că nu este de acord cu hotărârile instanțelor de judecată emise în cazul dat și urmează a fi casate ca neîntemeiate, deoarece sunt emise cu încălcarea normelor de drept material și procedurale și eronat a constatat circumstanțele de fapt a pricinii.

Menționează că, Tatiana Lozan nu a acceptat în termenul legal moștenirea prin depunerea unei declarații la notar și nici nu a intrat în posesia bunurilor imobile. Singurul moștenitor atât a lui Lozan Ivan cât și a lui Lozan Andrei este pârâta Natalia Panas, circumstanțele date au fost probate inclusiv prin declarațiile martorilor.

De asemenea, intima nu a prezentat probe care ar confirma că a intrat în posesia averii succesoriale rămase după decesul tatălui său. Intimata a confirmat că nu posedă la moment bunul imobil, iar recurenta a confirmat că a suportat toate impozitele.

În speță, menționează asupra actului juridic încheiat prin dol că acest temei este declarativ, ori nu exista nici o probă care ar confirma existența dolului din partea reclamantei la momentul emiterii certificatului de moștenitor. La fel potrivit art.228 Codul civil, persoana îndreptățită are dreptul sa ceară anularea actului

juridic pentru temeiurile stipulate la art. 227, 228 și 230 în termen de 6 luni de la data cînd a aflat sau trebuia sa afle despre temeiul anularii. Astfel cererea de chemare in judecata a fost înaintata la 28 iulie 2015, pe cînd înregistrarea dreptului de proprietate asupra bunului imobil a avut loc la 01 decembrie 2014, adică cu depășirea termenului legal.

În contextul în care legislatorul a stabilit dreptul de opțiune succesorală, succesorii au dreptul de a alege, a accepta moștenirea sau a renunța la ea. Acest fapt nu poate afecta legalitatea certificatului de nr.6850 din 28 noiembrie 2014. Totodată, în cazul anulării certificatului de moștenitor se încalcă dreptul de proprietate a recurenteii Panas Natalia, care a acceptat în termen succesiunea.

Astfel, menționează că este inadmisibil de a anula certificatul de moștenitor eliberat pe numele recurenteii Panas Natalia ori intimata nu dispune de certificat de moștenitor, nu și-a manifestat dreptul de opțiune.

În partea temeiului de anulare prevăzut de art.228 alin.(1) Codul civil menționează că atât instanța de fond și de apel eronat au apreciat că din partea recurenteii a fost un comportament dolosiv, faptul că în declarația de acceptare a succesiunii nu se menționează un careva succesor, nu poate fi imputată recurenteii. Astfel intimata nu acceptase succesiunea în termen și nici nu locuia în bunul imobil.

Mai menționează că instanța de fond și de apel eronat a apreciat faptul că termenul de 6 luni curge din data eliberării extrasului din cadastrul bunurilor imobile. Potrivit art.321, 496 Codul civil, efectul înregistrării dreptului în registrul bunurilor imobile este atât nașterea dreptului de proprietate cât și opozabilitatea acestuia față de terți. Potrivit circumstanțelor cauzei dreptul de proprietate asupra imobilului a fost înregistrat la 01 decembrie 2014 pe cînd acțiunea a fost depusă la 28 iulie 2015 cu încălcarea termenului de prescripție, iar intimata nu a solicitat repunerea în termen.

În conformitate cu art. 434 CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul a fost depus în termen, or, din materialele pricinii rezultă cu certitudine că avocatul Sergiu Barbăneagră și recurenta Natalia Panas au recepționat decizia motivată a instanței de apel la 21 martie 2017, iar cererea de recurs a depus-o la 16 mai 2017.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) prevede că săvârșirea altor încălcări decât cele

indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Sergiu Barbăneagră în interesele Nataliei Panas nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Este neîntemeiat și nu poate fi reținut argumentul invocat în recurs precum că, instanța de apel a emis o decizie contrar circumstanțelor pricinii și cu aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se axează asupra fondului cauzei, referindu-se la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Asito vs Republica Moldova, 10 iulie 2010, Meyer vs Germania, 22 martie 2016), însă motivele recursului, invocate în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, care au fost apreciate corespunzător.

Astfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Sergiu Barbăneagră în interesele Nataliei Panas ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Sergiu Barbăneagră în interesele Nataliei Panas se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul:

Svetlana Filincova

Judecătorii:

Maria Ghervas

Iurie Bejenaru